

De schoonzoon

Colofon

ISBN: 978 94 6365 804 1

1e druk 2025

© 2025, Rita Muilwijk

Uitgeverij Elikser

Ossekop 4

8911 LE Leeuwarden

www.elikser.nl

Drukwerk: CSL digitaal B.V.

Vormgeving binnenwerk en omslag: Evelien Veenstra

Foto auteur: Joyce Hanzon

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op wat voor wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur en de uitgeverij.

This book may not be reproduced by print, photoprint, microfilm or any other means, without written permission from the author and the publisher.

Rita Muilwijk

De schoonzoon

Voor Nikki

Antonin Artaud: *Ce qui unit les êtres c'est l'amour,
ce qui les sépare c'est la sexualité.*

Ik ben een fan van mijn schoonzoon, hij heeft me een Fiat Panda cadeau gedaan. Die staat in de garage naast zijn Jaguar en mijn dochters Batavus met vierentwintig versnellingen. Ik ben er dolblij mee, al moet ik nog wennen aan de knalrode kleur. Ik heb het autootje gekregen om naar zee te rijden, wat ik inmiddels iedere dag doe; in een droog badpak rijdt ik erheen en kletsnat rijdt ik weer terug.

DEEL 1

VERA

1

Op eerste paasdag, ergens in de middag, schalde twee keer de bel. Ik schrok op uit mijn vertrouwde lethargie. Toen ik de voordeur opende was het alsof mijn benen onder me weggleden. Een man met een kolossale buik, ongeveer van mijn leeftijd, hield een gebaksdoos in zijn handen. Naast hem herkende ik mijn dochter die haar lange blonde haar had verruild voor een kort, zwart pagekopje. Ze keek langs me heen de gang in alsof ze haar vader verwachtte. Ze torende een hoofd boven de man uit.

‘Zet maar op het aanrecht,’ zei ik met een vreemd hese stem en liep met het stel in mijn kielzog naar de woonkamer.

‘Ik ben Joep, en ik doe geen vlieg kwaad.’ Behoedzaam zette hij de gebaksdoos tussen de vuile vaat en de lege wijnflessen. Hij keek me vrolijk aan. ‘Pak even drie scho-teltjes,’ gebod hij terwijl hij met zijn mollige vingers het deksel loswurmde.

Mijn keuken was ineens veel te klein.

‘Ga maar lekker zitten,’ zei ik, ‘ik red het wel.’

Maxime stond voor het raam. ‘Die schommel,’ riep ze uit, ‘Joep, kijk, daar heb ik nog op gezeten.’ Maar Joep had alleen oog voor de vier tompoezen die op ons lagen te wachten, elk versierd met een stukje ananas op een streep slagroom. Ik zette koffie en liet Joep het gebak doen.

Even later zaten ze naast elkaar op de bank. Joep leek zich meteen thuis te voelen, hij slurpte zijn zwarte koffie op en verslond achterelkaar twee tompoezen. ‘Laten jullie meisjes me nu alles alleen opeten?’

Maxime reageerde niet. Ik twijfelde. Ik stond op,

pakte beschaamd de volle asbak en liep ermee naar de keuken.

‘Eindelijk zie ik dan mijn schoonmoeder, lang geleden dat ik zo’n lekker bakkie kreeg, Vera.’

‘Joep popelde om je te ontmoeten,’ zei Maxime op haar bekende spottende toon. ‘Straks,’ zei ze met een hoofdknikje naar Joep, ‘gaan we naar zijn moeder, dan hebben we dat ook weer gehad.’

Ik had mijn dochter na haar vaders crematie, acht jaar geleden alweer, niet meer gezien. En nu kwam ze met een man aanzetten. Een man van mijn leeftijd. Was ze verliefd op hem?

Joep knipoogde naar me. ‘We zijn precies een half jaar getrouwd. De zwaarste tijd van mijn leven.’ Hij barstte in lachen uit.

Ik schrok, maar liet niets merken en meed Maximes blik. Ze had me niet uitgenodigd voor haar huwelijk, dat zei genoeg.

Joep trommelde met zijn vingers op zijn bovenbeen, afwisselend kijkend naar Maxime en de gebaksdoos. Ineens veerde hij op, behoorlijk soepel met zo’n lijf, en liep naar de resterende tompoezen.

‘Haal het niet in je hoofd,’ zei Maxime met stemverheffing.

Joep tilde het deksel van de doos en pakte de derde tompoes. Hij liep ermee naar Maxime en hield hem voor haar mond. Ze draaide haar hoofd weg. Hij zette zijn tanden erin, wat hem een slagroomsnor bezorgde. Vervolgens liep hij weer naar de halflege doos en legde het gehavende gebakje behoedzaam terug. ‘Je ziet het zeker wel, Vera, je dochter heeft de broek aan.’ Hij grijnsde naar Maxime en plofte weer naast haar neer.

Meteen wendde hij zich tot mij: ‘Heb je nog zo’n lekker bakkie?’

Ik stond op en liep naar de keuken om het filter te vullen. Boven het lage muurtje uit dat de woonkamer van de keuken scheidt, gluurde ik naar het stel. Joep had een hand in Maximes nek gelegd en met zijn andere kneedde hij haar linkerborst. Zo te zien onbewogen, liet ze hem begaan. Ik vulde het reservoir met vers water en pakte de melk uit de koelkast. Toen ik met het dienblad de kamer inliep zaten ze gelukkig weer los van elkaar.

Tot een gesprek kwam het niet, mijn dochter ging weer voor het raam staan en mompelde: ‘Nog precies dezelfde schommel.’

Joep reageerde niet, dronk snel zijn koffie op en kwam overeind. ‘Gaan we?’ vroeg hij, naar Maxime kijkend. ‘Ik mocht niet te lang blijven plakken, Vera.’ Hij grimaste naar me.

Ik opende de voordeur, mijn dochter glipte als een kat naar buiten, mijn schoonzoon kuste me vier keer: linkerwang, rechterwang, linkerwang, rechterwang.

Ik viel neer in mijn stoel, greep naar mijn sigaretten. Eindelijk was er gebeurd waar ik al die tijd bang voor was geweest en toch naar had verlangd. En Maxime? Was ze gaan inzien dat ze weliswaar geen vader meer had maar nog wel een moeder?

Ineens had ik een schoonzoon, een leuke dikkerd. Hij moest van mijn leeftijd zijn, misschien een voordeel. Mijn eerste indruk was: dit is een man die mijn dochter aankan. Dit heuglijke feit moest gevierd worden met een glas wijn, al was het nog lang geen vijf uur.

Hoe vaak had ik niet gedroomd dat ze ineens voor

de deur stond. Steeds dezelfde droom, ik doe open, ze loopt voor me uit de gang door naar de woonkamer, ze gaat zitten op de stoel bij het raam, waar ze zojuist ook zat, ze kijkt me doordringend aan. Ze wil wat zeggen, maar dan ben ik al wakker.

Ik sloeg mijn dagelijkse wandeling, vijf kilometer rond het park, over en liep naar de koelkast. Wat zou Joep drinken? Waarschijnlijk bier. Als, door zijn toedoen, de band met Maxime niet alleen werd hersteld, maar ook zou verbeteren, dan moest zich een wonder voltrekken. Werd mijn schoonzoon de belichaming van dat wonder?

De wijn hielp me zoals altijd. Bij ieder glas voelde ik me lichter, blijer. Eindelijk had ik wat van haar gehoord. Toen ik het laatste beetje in mijn glas liet lopen, dacht ik: alles komt goed. Ze heeft me eindelijk nodig, ze zal inmiddels wel over haar vader heen zijn, ze is gaan inzien dat het een klootzak was. Hopelijk is Joep anders, zal hij mijn dochter gelukkig maken en krijg ik een goede band met allebei. Eind goed, al goed, mompelde ik toen ik verdoofd maar tevreden onder mijn dekbed gleed.

Een week later stond Joep opnieuw voor mijn deur. Zonder Maxime.

Ik zette weer koffie en ging in mijn stoel tegenover hem zitten. Hij vleide zich wijdbeens in het midden van de bank en deze keer keek hij me serieus aan. 'Ik kom namens Maxime vragen of je bij ons komt logeren. Je dochter heeft behoefte aan haar moeder.'

Ik barstte in een soort gegiechel uit dat overging in een hoestbui die uit mijn tenen leek te komen.

'Rustig ademen,' zei Joep, 'misschien een goed mo-

ment om te stoppen met roken?’ Hij lachte me toe met pretogen.

‘We hebben nooit een goede band gehad,’ zei ik. ‘Ik kan het niet geloven, het lijkt op een droom.’

Joep glimlachte. ‘Sinds we getrouwd zijn, zegt ze iedere dag: “Ik moet een keer naar mijn moeder.” Ze weet dat ik hier ben en wacht vol spanning je reactie af.’

Ik nam een slok koffie, mijn hand trilde.

‘Ik denk dat het een geweldige kans is voor jullie allebei, ik hoop dat ik daar een beetje van mag gaan genieten. Ik ben een familiemens, hoe meer zielen ...’ Hij keek me lief maar ook wat uitdagend aan.

Ik keek in het rond, de kamer zag er hetzelfde uit als toen Max nog leefde. Alleen zijn fauteuil had ik bij het grofvuil gezet. In dit huis zou er verder niets veranderen. Maar waarom de ellende opzoeken, waar Maxime is, is toch geen plaats voor mij?

‘Kijk Vera,’ ging Joep verder, ‘als je het niet voor je dochter doet, doe het dan voor mij. Maxime heeft een hekel aan koken en jij kookt graag, weet ik. En, nog belangrijker, je hebt een jaar in Londen gewoond. Ja, Maxime heeft het een en ander over je verteld, alleen maar mooie dingen. Ik zou het fantastisch vinden als je mijn roman wilt vertalen.’

‘Je schrijft romans? Sorry hoor, ik ben geen vertaalster, en zeker niet van romans. Als ik het goed begrijp is het vooral jóúw belang!’

‘We hebben er alle drie baat bij. Maar als je het niet ziet zitten ...’

‘Je overvalt me, het is nogal wat, alles bij elkaar. Eerst staat Maxime onverwachts voor de deur, blijkt ze

getrouwd te zijn, en een week later nodig je me uit in jullie huis.'

'Tja, zo kan het leven soms gaan, het is vaak een kwestie van je kansen grijpen. Of wil je je hier begraven tussen de wijnflessen?'

'Ik wist niet dat je schrijver was.'

'Het succes moet nog komen. Een kennis uit Florida heeft contacten in de uitgeverwereld, maar zij kan geen Nederlands lezen.'

'Mijn Engels is helemaal weggezakt, aan mij heb je niks.'

'Niet zo bescheiden, het hoeft niet perfect te zijn. Als Pam er maar mee uit de voeten kan.'

'Ik weet het niet hoor, ik heb de laatste tijd slecht voor mezelf gezorgd. Ik ben niet bepaald in topconditie.' Mijn stem brak, met moeite hield ik mijn tranen tegen.

'Dat heb ik echt wel door, dat vertalen moet je als spelerei zien, alsof je je uitleeft met een kruiswoordpuzzel.'

'Ik haat kruiswoordpuzzels en trouwens alle puzzels.'

Joep haalde zijn schouders op. 'Bij wijze van spreken. Ga gewoon genieten, ik heb een fantastisch huis.'

'Jullie hebben,' verbeterde ik.

'Whatever,' ging hij verder. 'Je kunt lekker naar zee, er komen warme maanden aan. Hoelang ben je nu al alleen? Al die lege wijnflessen en vieze asbakken ... ik ben niet gek!'

Ik meed zijn blik, kon mijn irritante tranen niet bedwingen.

'Huil maar even lekker, kom naast me zitten.'

Ik verroerde me niet, greep weer naar een sigaret. Een knip met mijn aansteker, een flinke haal. Het uitblazen

van de rook ontspande zoals altijd. Zo, dat voelde beter. Ik trotseerde zijn meewarige blik en vroeg me af of er een eerlijke vent of een charlatan tegenover me zat, die niet alleen mijn knappe dochter had weten te strikken maar nu op het punt stond zijn schoonmoeder in te palmen.

‘Wiens idee was het om mij uit te nodigen?’

‘Maximes. Mijn eigen moeder komt ook binnenkort, die is zo eenzaam geworden ... dat vertel ik je allemaal nog wel.’

Voor zover ik mijn dochter kende, zat die niet te wachten op een logeerpunt van haar moeder en schoonmoeder. Ik liet Joeps woorden op me inwerken. ‘Als ik het doe, ga ik iedere dag in zee zwemmen. Dat vond ik als kind al zo heerlijk.’

‘Je hebt geen auto hè?’

‘Nee, maar wel een rijbewijs.’

‘In de garage staat een gloednieuwe Fiat Panda. Die had ik voor Maxime gekocht. Als verrassing. Blijkt ze geen rijbewijs te hebben. Wist ik veel! En ze is ook niet van plan dat te gaan halen.’

‘Dat had ik je wel kunnen vertellen, ze heeft zo haar principes.’

‘Jij krijgt die auto, ik hoef er niets voor terug.’

‘Ik weet niet wat ik moet zeggen.’

‘Zeg maar niks en kom gezellig een tijdje bij ons vakantie houden.’ Joep stond op alsof de deal al beklonken was.

Bij het afscheid zei ik: ‘Ik denk er nog even over na. En groeten aan Maxime.’

Ik keek hem na door het raam. Enigszins onvast, alsof hij een glas te veel op had, liep hij naar zijn auto. Hij stak zijn hand op zonder om te kijken.

2

Joep tilt mijn mosgroene rolkoffer in zijn auto en opent het portier voor me. Ik doe mijn gordel om en dan zoekt hij weg.

Bijna had ik vanochtend geappt dat ik me had bedacht, maar mijn verlangen won het van mijn angst. Mijn laatste sigaretten hield ik onder de stromende kraan, het zou cold turkey worden.

Af en toe werp ik een blik op mijn nieuwe schoon-zoon, zijn buik puilt over het stuur dat hij vasthoudt met de vijf vingers van zijn rechterhand. Hij rijdt minstens honderdtwintig waar je maar tachtig mag.

‘Je rijdt veel te hard.’

‘Des te eerder zijn we er. Geweldig dat je ja zei. Ik weet zeker dat je het ook een schitterend huis vindt. Het is mijn droomhuis. De ligging is zeer gunstig: een paar kilometer zuidelijk van de Langevelderslag, vlak bij Noordwijkerhout. Daar kun je lekker winkelen en een terrasje pakken als je geen zin hebt om naar Noordwijk te rijden. Zee, strand, terrassen en een heerlijk huis met een fantastische wijnkelder ... wat ben je toch een bofkont Vera!’

Ik geef geen reactie, vraag me af hoe Maxime me zal begroeten.

‘Ik ben geen natuurfreak, maar ik lig graag op het strand als het lekker weer is. Daar krijg ik inspiratie voor mijn verhalen, hoe meer kabaal de meeuwen maken, hoe beter. En de branding kan niet genoeg bulderen.’

‘Vindt Maxime het geen bezwaar dat ik haar auto ga gebruiken?’

‘Haar auto! Hij is van jou. Je hebt toch wel je rijbewijs meegenomen hoop ik.’

‘Zeker.’

‘Drie jaar geleden kocht ik het huis, net na mijn voorlaatste relatie, van Maxime had ik nog nooit gehoord. Het ligt midden in de duinen op driehonderd meter afstand van de golfbaan. Mocht je zin hebben om te gaan golfen, een vent versieren ... Als je met je rug naar de zee richting de weg loopt, moet je door een strook bos. Ik heb daar weleens in het mos gelegen met een wulpse schoonheid.’

‘We zijn er nu zeker snel.’ Ik moet ineens enorm plassen.

‘Als we zo meteen bij de oprijlaan aankomen, zie je een bord met zwarte letters op een oker achtergrond. Die kleurencombinatie doet het goed, die valt op zonder al te schreeuwerig te zijn, een kennis van me heeft het ontworpen. “Wat moet erop staan?” vroeg hij me.’ Joep gniffelt. “Zet er maar op: Joep Saathoff, auteur en levensgenieter.”

Ik neem me voor om zo meteen goed naar het bord te kijken, kennelijk is het belangrijk voor mijn schoonzoon. ‘Wat heb je vroeger gedaan? Heb je gestudeerd?’

‘Mwah ... een jaartje journalistiek. In Utrecht. Een heerlijke stad, daar wonen een paar exen van me. Maar ik was niet zo nieuwsgierig, ik kwam erachter dat ik iets met mijn verbeeldingskracht moest gaan doen. Verhalen verzinnen en die zo spannend mogelijk opschrijven.’

‘I see,’ zeg ik om maar wat te zeggen. ‘Je had geen baan nodig om in je onderhoud te voorzien?’

‘Mijn vader was een klootzak, maar hij had gelukkig geld. We zijn er bijna. Nog een paar honderd meter,